

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

תאריך: ו' בשבט תשע"ה 26/01/15

לכבוד

ראשי המפלגות המתמודדות בבחירות לכנסת ה-20

שלום רב,

הנדון: קריאה לפרסום מצע בהקדם ולאיימוץ עקרונות של טוהר מידות ותקינות שלטונית

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן - "התנועה לאיכות השלטון") הריני פונה אליך כדלקמן:

1. לקראת קיום הבחירות, אשר יערכו ביום 17 במרץ 2015, התנועה לאיכות השלטון קוראת לכם לפרסם בהקדם מצע, אשר ישקף נאמנה את השקפת העולם הפוליטית, הכלכלית, החברתית והמדינית של מפלגתכם באופן שבו אזרחי המדינה יוכלו לשקול באופן מושכל ומעמיק את הצבעתם ביום הבחירות.
2. התנועה לאיכות השלטון סבורה כי המצע הינו כלי בעל ערך דמוקרטי רב מעלה משעה שהוא מעשיר את שוק הדעות ומאפשר בחירה מושכלת ועניינית כמו גם יצירת מסגרת אידאולוגית שבגזרתה פועלת המפלגה.
3. למרות השיבות הרבה של המצע, ישנן מפלגות הנמנעות מפרסם מצע, יש כאלה המפרסמות מצע, אשר אינו מפורט דיו ולא מאפשר להבין את כוונות ועמדות המפלגה או שהן מפרסמות מצע רק בסמוך מאוד ליום הבחירות עצמו.

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 • العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: mqg@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

4. על כן, אנו קוראים למפלגת להקדיש את תשומת הלב והמשאבים הראויים, לכתוב, לעדכן ולפרסם מצע מפורט הכולל את עמדותיה של המפלגה בהקדם. זאת, כדי לאפשר לבוחר בחירה מודעת במפלגה, אשר ביכולתה לייצג אותו באופן הנאמן ביותר.

5. לכשיתפרסם מצע כאמור לעיל, התנועה לאיכות השלטון סבורה כי יש מקום שחלק ממצע המפלגה יכלול התחייבות לקיים את חמשת העקרונות החשובים שיפורטו להלן:

I. נבחר ציבור ראויים - להימנע ממתן אפשרות למי שהורשע בעבירות, אשר יש עימן קלון, לשוב ולהיבחר לכנסת וכן הימנעות משיבה בממשלה בה מכהנים מי שהורשעו כאמור.

לדידה של התנועה לאיכות השלטון אנשים, אשר מעלו בתפקידם וחטאו לאינטרס הציבורי הרחב, בוודאי כאלה שניצלו את מעמדם הציבורי והורשעו בעבירה הקשורה בתפקידם, אשר הוכרע כי יש עימה קלון, אינם ראויים לחזור ולשמש פרנסי הציבור, גם לאחר שריצו עונשם; אנשים שכאלה, כאשר שילמו חובם לחברה יכולים לשוב ולהתנהל כאזרח מן השורה; אולם, המרחק מהזכות להיות אזרח שווה ובין החזרה לשמש מנהיג ומי שיישא באחריות על שלום הציבור, הקופה שלו וטובתו, הינו מרחק רב. ראוי לו לפרנס הציבור שניצל מעמדו בעבר והורשע בכך שיירחק מהעשייה הציבורית וראוי הוא כי פרנסי הציבור האחרים יתנערו ממנו. התנועה לאיכות השלטון סבורה כי יש חשיבות מכרעת להצהרה כאמור, לצורך בהצבת סטנדרט של התנהגות ראויה, לשם קידום פוליטיקה נקייה ולבנייה מחודשת של אמון הציבור בנבחרינו.

מן הראוי לעגן עיקרון זה הן במצע המפלגה, הן בתקנון המפלגה ולסרב לקחת חלק בממשלה בה מכהנים כשרים אנשי ציבור שהורשעו בעבירות שיש עימן קלון, כאמור לעיל.

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: mqg@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

2. עיגון קוד אתי לחברי הכנסת ולחברי הממשלה - לפעול לעדכון קוד אתי של חברי הכנסת ולעיגונו של קוד אתי, אשר יחייב את חברי הממשלה לפעול תחת נורמות התנהגות אתיות ומוסריות.

מזה שנים רבות ממתינות על המדף הצעות לכללי אתיקה, אשר הובאו לאחר שוועדות ציבוריות שקדו ועמלו על גיבושן, מתוך הבנה והכרה בחשיבותו של הנושא. לעיגונם של כללי אתיקה חשיבות מרובה. בעת זו, אנו עדים למשפטיזציה המרובה מדי בחברה הישראלית, אשר אחד מביטוייה החמורים הוא התייחסות לרף הפלילי כרף נורמטיבי מוסרי. התנועה לאיכות השלטון רואה חשיבות עליונה בהשרשת נורמות שלטוניות ראויות, שאינן בגדר נורמה פלילית אם כי בגדר נורמה אתית, ציבורית ומוסרית. אי לכך, רואה התנועה לאיכות השלטון בקוד אתי כלי ראשון במעלה, שראוי לעשות בו שימוש כדי למסד נורמות שלטוניות ראויות וקוראת לכם להתחייב במסגרת מצע המפלגה לאמצו.

3. פירוק חסמי תחרות וייעול הרגולציה בשוק המזון, הבנקים והפנסיה - יש להוסיף ולפעול למען פירוקם של המונופולים השולטים במשק הישראלי, ולקדם את התחרות באופן אשר יתמודד עם יוקר המחיה והנטל הכלכלי הכבד המוטל על אזרחי המדינה.

הריכוזיות, על משמעויותיה והשלכותיה הרבות על המשק הישראלי, היא אחת הסכנות הגדולות ביותר לא רק ליציבות המשק, אלא אף ליציבותה ודמותה של הדמוקרטיה הישראלית; זאת, בהינתן שליטה רב-היקפית של מספר מצומצם מאוד של בעלי הון בכמעט כל אספקט של חיינו. כמו גם קשרים גורדים הנוצרים בין גורמי ההון לגומי שלטון המטים את הליכי קבלת ההחלטות ומבצרים את הריכוזיות ואת יוקר המחיה.

הכנסת ה-19 פסעה צעד קטן במסע הארוך לפירוק המבנה הריכוזי של המשק, בחוקקה את החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013, אשר התנועה לאיכות השלטון הייתה מעורבת באופן פעיל

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 • العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: mqg@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

בחקיקתו ובקידומו. מבלי להפחית בחשיבותו של חוק זה, המצב במשק הישראלי רחוק מלהיות מספק בהקשר זה. אנו חיים במציאות בה שוק המזון מצוי בגדריו של מונופולים גדולים, בה השוק הבנקאי הינו נעדר כל תחרות אמיתית (כך למשל, מאז קום המדינה לא נפתח בישראל בנק חדש אחד!), והמוסדות הפיננסיים, אלה האחראים על הפנסיות של כולנו, נהנים מחוסר פיקוח אפקטיבי על פעילותם ועל השפעתם הישירה על אזרחי המדינה.

גורמים אלה, לצד תופעות דומות בשווקים נוספים, מובילים במישרין לחוסר צדק חברתי, ליוקר מחיה ולעיוותים במערכת קבלת ההחלטות, אשר כמעט תמיד משרתים את בעלי ההון ולא את כלל הציבור. נזכיר כי אותה שליטה טוטאלית כמעט בחיינו אינה נתונה לבחירתנו כאזרחי המדינה- שליטה זו רק הולכת ומתעצמת ומתבססת באין מפריע.

התנועה לאיכות השלטון קוראת לכם להתחייב במצע המפלגה לפעול להגברת התחרויות, להסרת חסמי צמיחה ולניתוק קשרי וכשלי הון-שלטון.

4. הגנה על קופת הציבור מפני חלוקת כספים, בלתי עניינית, בלתי תקינה ובלתי שקופה, באופן הפותח פתח ומעודד שחיתות וכן הידוק הפיקוח על העברת כספים ועל השימוש בהם להבטחת הגשמת ייעודם.

פרשת החשדות לשחיתות שהתגלו לאחרונה חושפות את עומקה ורוחבה של השחיתות שפשתה בארצנו ואת הכשלים שאפשרו אותה. הכשל הראשון במעלה, שאותו חייבות הממשלה והכנסת לתקן, הוא הכשל בהקצאה בלתי מוסדרת ותקינה של התקציבים הממשלתיים ובליקויי הפיקוח עליהם. כך הכספים הקואליציוניים, שמוקצים ישירות על פי שיקול דעתם של שרים ושל חברי כנסת ושהמפלגות רשאיות

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 • العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: mqg@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

לנתב אותם לפי שיקול דעתן המוחלט, מועדים לשחיתות. העברת כספים לגופים מתוקצבים שאינם מפוקחים הם פתח בולט נוסף לשחיתות.

התנועה לאיכות השלטון סבורה שיש להבטיח כי כספים יוצאו מקופת הציבור בדרכים סדורות ושקופות בלבד, מבלי לתת לגורם פוליטי שיקול דעת בלעדי, ללא נהלים תקינים, קריטריונים ובקרה להכרעה כיצד ולהיכן יוקצו כספים.

עוד יש להבטיח שימוש נאות בכספי הציבור על ידי שקיפות, פיקוח ובקרה אפקטיביים על הגופים הנהנים מהם.

התנועה לאיכות השלטון קוראת לכם להתחייב במסגרת מצע המפלגה להימנע מסגירת "דילים פוליטיים", שמשמעותם הענקת כוח בידי המפלגות או נבחריהם, לחלק כספים ללא קריטריונים, הליך מוסדר, שקיפות בקרה ופיקוח נאותים.

5. שקיפות תקציב המדינה והנגשתו - לפעול למען שקיפותו תקציב המדינה, אשר גלוי רק למתי מעטים, ולפעול למען הנגשתו לכלל הציבור.

תקציב המדינה הינו אחד מהחוקים הפחות ברורים העוברים בכנסת; מספר הסעיפים והתקנות הנכללים בו הוא מהגבוהים בעולם, דבר הפוגם ביעילות הליך התקצוב. מעבר לכך, חבר הכנסת ואזרחי המדינה, נתקלים לא פעם בקושי של ממש בקריאתו והבנתו.

לא זו אף זו, התקציב שעובר לבסוף כחוק מהווה "תקציב צללים" בלבד, שכן אנו עדים מדי שנה להעברות תקציביות רבות, שרובן ככולן אינן צורך תקציבי שהתעורר באמצע השנה, כי אם סעיפים תקציביים

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 • العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: mqg@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

שהצורך בהם היה ידוע מראש ולמרות זאת לא תוקצבו ובאופן זה הוסתרו מעיני הציבור, ובסופו של עניין עוברות שלא בהליך חקיקה סדור, אלא באישורה של ועדת הכספים בלבד.

התנועה לאיכות השלטון רואה חשיבות רבה בהתחייבותכם במסגרת מצע המפלגה לפעול למען שקיפותו של תקציב המדינה, עבור חברי הכנסת ואזרחי המדינה כאחד, ולפעול למען הנגשתו במישורים שונים, אך בעיקר באופן אשר יאפשר הוצאתו מהמחשכים ולא יאפשר לבעלי עניין וכוח לנהוג בתקציב המדינה כולה כבקופתם הפרטית.

6. הגנה על נכסי הציבור ומשאביו - להגן על הנכסים הציבוריים ועל אוצרות הטבע ובפרט מאגרי הגז הטבעי, המצויים בשליטתם של בעלי הון, אשר נוהגים במשאבים אלה כבשלהם, ולפעול להשאתו של האינטרס הציבורי במשאבים אלה.

שנים רבות הוזנחו האינטרסים של הציבור הישראלי במשאבי הטבע של המדינה, הן האינטרסים כלכליים, הן האינטרסים של קיימות למניעת נזקים סביבתיים והן אינטרסים חברתיים של צדק חלוקתי וצדק בין דורי. המחזיקים במשאבים הפיקו את אוצרות הציבור והתעשרו מהם, באופן החורג מן המקובל בענפים אלו, למרות שעל פי הדין בישראל, המחצבים המצויים על פני הקרקע, מתחת לפני הקרקע ואף בקרקעית הים ומתחתיה שייכים לציבור כולו.

למרות שלאחרונה חלה התעוררות בנושא (בין היתר בהקמת ועדת ששינסקי 2 ובהגשת מסקנותיה) עדיין עוצמתם של בעלי אינטרסים פרטיים באוצרות הטבע נותנת את הטון, וכך בין היתר, מופקרים האינטרסים של הציבור. כך למשל, במאגרי הגז הטבעי, גורמי האסדרה ובפרט במשרד התשתיות, בהחלטותיהם ובמחדליהם יצרו יש מאין מונופול בתחום. מונופול בתחום הגז שהינו תחום יסודי וחיוני כל כך - המהווה אנרגיה מועדפת המשמשת ונדרשת במישרין או בעקיפין בכל בית אב ובכל תעשייה - גורר עמו נזק לכלל

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: mqg@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

המשק (באמצעות מחירי החשמל, התעשייה והתחבורה) והחברה בישראל ולחוסנה של מדינת ישראל. מונופול יכול להעלות מחירים, לתת תנאים עודפים לגופים שונים במכירת הגז, להפלות לרעה ולפגוע בתעשיינים מתחרים, ובכך לצמצם את התחרות ולגרום נזקים במגוון שווקים ותחומים נוספים. בנוסף לכך, כגוף כלכלי עוצמי, בכוחו של המונופול להוות שחקן מהותי, אשר עלול להשפיע על תהליכי קבלת החלטות, הן הפנים מדיניים והן על מדיניות החוץ של המדינה.

התנועה לאיכות השלטון רואה חשיבות עצומה בפירוק המונופול וביצירת תחרות ופיקוח אפקטיביים בתחום זה, באופן שימנע ריכוז כוח מונופוליסטי, עוצמתי שיפגע באינטרסים כלכליים, חברתיים ומדיניים של מדינת ישראל. לא רק בימינו אנו, אלא גם בדורות הבאים. על כן, אנו קוראים לכם לעגן במצע המפלגה מחויבות להגנה על האינטרסים של הציבור והמדינה באוצרות הטבע וקידום מדיניות שתבטיח תחרותיות ופיקוח בנושא חיוני זה.

6. נשמח להיפגש עמכם ולהציג בפניכם, ביתר פירוט, הנושאים אשר אנו סבורים כי הם ראויים להיות חלק מסדר

היום הציבורי ולהיכלל במצע המפלגה.

בכבוד רב,

מיקה שיינוק קרטון, עו"ד

אלי סולם

מנהלת תחום חקיקה ומדיניות

מנכ"ל

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 • العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: mqg@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il